

Мр Добривоје Јовановић
Историјски архив Јагодина

Душан Прица, Јоксим Радојковић

МИЈАЈЛОВА ЈАМА

Деспотовац 1984.

У издању ОО СУБНОР-а, Самоуправне интересне заједнице културе у Деспотовцу и Историјског архива у Јагодини 1984. године издата је књига **Мијајлова јама** аутора Душана Прице и Јоксима Радојковића. Како су аутори навели, књига је посвећена *„знаним и незнаним, чије кости леже у овој природној гробници“*. Даље наводе да се *„неће никада сазнати број жртава које је прогутала Мијајлова јама, језиво сведочанство суровог времена окупације и помућене свести домаћих издајника и изрода, грозни симбол четничког терора..“*

Поред приказа догађаја везаних за Горњу Ресаву у време Другог светског рата, у публикацији се наводе бројне изјаве очевидаца четничког терора везаних за Мијајлову јаму. Њихове изјаве поткрепљене су фотографијама спуштања у Мијајлову јаму и дна ове јаме прекривеног људским костима

Број побијених и бачених у јаму, према изјавама појединаца, чак се кретао око хиљаду, што је свима свакако било претерано, и знало се да је служило само у функцији пропаганде. Како се даље у књизи наводи, до скора су се у околини јаме могле наћи људске лобање и кости. Многе од погинулих нико није познавао. Према тврђењу аутора, поред домаћег становништва, већи број савезничких пилота, Руса, Грка, Чеха и Италијана убијено је и бачено у јаму.

Поред силних „истина“ свакако да су жртве очекиване, јер се не би дозволило истраживање јаме, које је извршено почетком 70-тих година прошлог века, приликом снимања емисије „Караван“. Јама је иначе дубока око 160 метара и без стручне помоћи радника из Ресавских рудника било је немогуће извршити спуштање у јаму. Тада је извршено спуштање телевизијске екипе, која је требало да потврди већ формирано мишљење о бројним злочинима. Али срећом, осим скелета једног јелена, људских скелета није било. То је најбољи доказ да Мијајлова јама није била гробница ни једног јединог човека.

Сви становници Горње Ресаве и целе Србије сазнали су путем телевизије истину о Мијајловој јами. И поред тог сазнања, после десетак година поново се покрећу некадашње тврдње о бројним жртвама везаних за

Мијајлову јаму. Тада су одједном пронађене изјаве очевидаца бројних злочина, које су штампане у овој књизи. То већ покреће многа питања. Да ли су измишљена имена жртава? Ако нису, ко их је убио ако то нису учинили припадници Југословенске војске у отаџбини, односно четници, и где се налазе њихови гробови? Како су прикупљане изјаве сведока о жртвама Мијајлове јаме, да ли принудом или свесним лажима због идеолошке припадности?

Таква упорност у доказивању непостојећих злочина идеолошких противника умањује или потпуно елиминише поверење у све чињенице везане за Други светски рат на овим просторима, а и шире, и на тај начин ствара велике тешкоће у објективно сагледавање прошлости. Изношење стравичних чињеница, код оних који не знају праву истину ствара ружну слику, не само о припадницима једне војне групације, већ о читавом народу. На крају, какав је подцењивачки однос према сопственом народу, када му се доказује нешто супротно од онога што је сазнао сопственим очима.

Одавно је требало ставити национални интерес изнад идеолошког. Последице су врло неповољне, и да не би биле још теже, ваља једном завршити Други светски рат, или тачније Братоубилачки рат и окренути се изграђивању правих националних интереса.